

BOŽIČNA OSEMDNEVNICA ali DEVETDNEVNICA (17. – 24. december)

Sklepno obdobje adventnega časa v katoliški Cerkvi začnemo 17. decembra z božično osemdnevnicjo, ki predstavlja neposredno bogoslužno pripravo na božič. **Bogoslužna priprava v obliki osemdnevnicje vernikom želi približati hrepenenje in pričakovanje Gospodovega rojstva.**

Pomembno vlogo in slovesni ton v tem času pri bogoslužju dajejo posebne antifone, imenovane tudi *O – odpevi*, ki so odpevi pred Marijinim slavonspevom *Magnificat* (prim. Lk 1,47–55). Antifone razlagajo prisposode iz bogate svetopisemske simbolike, ki napoveduje Jezusovo rojstvo. Njihov namen je pospešiti in spodbuditi veselo pričakovanje. V osmih dneh se zvrstijo naslednje antifone, pri čemer se vsaka izmed njih začne z odpevom: *O Modrost, O Gospod in Voditelj, O korenina Jesejeva, O ključ Davidov, O Vzhajajoči, O Kralj narodov ter O Emanuel.*

Te antifone pozna Cerkev že iz časa Amalarija iz Metz (+ 851 po Kr). Tem sedmim antifonam je za 24. december dodana antifona iz prvih večernic praznika Gospodovega rojstva *Cum ortus fuerit sol de caelo* (*Ko bo jutri sonce vzšlo, bomo videli najvišjega Kralja, ki prihaja ...*), tako da jih je osem. Iz tega sledi, da gre za osemdnevno pripravo na praznik Gospodovega rojstva.

Pojma božična osemdnevnicja ne smemo enačiti s pojmom božična osmina. Prva predstavlja neposredno pripravo na božič, druga pa je obdobje osmih dni, ki jih v bogoslužju obhajamo po božiču.

Rimske *O – antifone ali velike antifone* pripisujejo papežu Gregorju Velikemu (540–604 po Kr.) in tvorijo v akrostihu od zadaj naprej zanimivi besedi »ero cras«, (v bodoče bo ... ali jutri bo ...), izraz upanja, ki ga sedaj vsebuje antifona za zadnji dan »devetdnevnicje«. Skratka, izraz »novena« ali »devetdnevnicja« ima simbolni pomen. To je sveti čas pobožnega in veselega pričakovanja.

- Antifone izražajo:
 - * hrepenenje starozaveznega Izraela,
 - * hrepenenje iz katerega je Izrael črpal moč za preživetje,
 - * hrepenenje po Odrešeniku.

Tega izražanja se na novo posluži tudi Cerkev.

- Vse antifone so sestavljene po enakem dvodelnem vzorcu:

V prvem delu, ki vedno začne z "O" vzklikom, je izraženo **pričakovanje, čudenje, občudovanje in veselje**. Vzkliku nato sledi **poimenovanje Odrešenika** z enim od starozaveznih imen. Tu preišljujemo o Odrešeniku Jezusu Kristusu, učlovečeni Božji besedi z očmi tistih, ki pričakujejo Mesija.

V drugem delu se izrazi **hrepenenje Cerkve po svojem Ženinu** in kliče: "Veni - Pridi!" Ta klic "pridi" oblikuje še v prošnji, ki jo lahko izpolni le On, po katerem vsa Cerkev hrepeni.

17. december

"O Modrost, ki si izšla iz ust Najvišjega, ki segaš od kraja do kraja ter krepko in blago vse urejaš: pridi in uči nas pota razumnosti."

V prvem delu se besedilo nanaša na besede:

- iz Sirahove knjige 24,3; kjer Modrost opisuje samo sebe kot tisto Božjo lastnost, ki je bila od začetka pri Bogu in je z njim ustvarjala svet ter njegove zakone in se končno naselila med Izraelom, ki si ga je izbrala za svoje bivališče. Tako že Stara zaveza ne da bi vedela, nakazuje to, kar se je razodelo v Novi zavezi: Božja Modrost in ustvarjalna Beseda je v resnici Oseba, ki se je v polnosti razodela v Jezusu Kristusu
- iz Knjige Modrosti, kjer je dobesedno rečeno, da modrost sega od kraja do kraja zemlje – v antifoni je dodana beseda: ki blago vse ureja. Jezus Kristus, Božja Modrost, ureja in vodi svet ter življenje vsega človeštva.

V drugem delu antifone kličemo:

"Pridi in uči nas pota razumnosti!"

Uči naj nas, da ne bomo več slepo hodili po napačni poti temveč, da bomo hodili po "poti odrešenja" (Apd 16,17) in miru (Rim 3,17), po "poti resnice" (2 Pt 2,2) in "pravičnosti" (2 Pt 2,21), po poti vse presegajoče Ljubezni (1 Kor 12,21), ki je najvišja modrost.

Prava modrost, ki nas jo uči Jezus Kristus, večna Modrost, je v tem, da iščemo in hrepenimo samo po njem, da ga ljubimo nad vse in da mu ostajamo zvesti vse do njegovega vnovičnega prihoda – to je pot naše sreče. Si želimo, da bi bili srečni, da bi prav razumeli (vi in otroci) svojo življenjsko pot? Prosim v tem dnevu Modrost, da pride in nas uči pota razumnosti.

18. december

"O Gospod in Voditelj Izraelove hiše, ki si se Mojzesu prikazal v gorečem grmu in mu dal na Sinaju zapovedi: pridi in nas reši z odprto roko."

Z dvema imenoma se v današnji antifoni obračamo na Boga:

Moj Gospod

= **Adonai** je naziv, ki ga Stara zaveza zelo rada uporablja namesto neposrednega imena "Jahve".

= **Kyrios** to ime uporabljamo čisto vsak dan, ko kličemo Jezusa Kristusa.

Voditelj Izraelove hiše

= ime, ki ga je Bog dobil, ko je Izraela "prijel za roko" in ga izpeljal iz egiptovske sužnosti v obljubljeni deželo. "Z nami je na čelu Bog,"

V antifoni je opisan dogodek, ko se je Bog sam obrnil k svojemu ljudstvu. **Razodel mu je svoje ime** ter s tem zaznamoval osebni in globok - ljubeč odnos s človekom. Ni več samo Bog, ki je daleč, ki je nekoč ustvarjal, temveč je "moj Gospod", ki se ozira name, me kliče po imenu, ki me spremlja in varuje na moji poti. Pri vsem tem pa Bog razodene tudi pravila - zakone.

Ali si želimo zanesljivega varstva na poti? Kot Marija, tako se na *Vsemogočnega in Dobrega s svojimi prošnjami obrača Cerkev, tako se nanj obračamo tudi mi in prosimo, naj "stegne svojo desnico"*. Naj izkusimo njegovo varstvo in moč s tem, ko nas bo izpeljal iz našega Egipta, in naše ječe, iz greha. Iz ujetništva v katerem je tako Cerkev, kot celotna skupnost in vsak posameznik; naj nas osvobodi vezi, iz katerih se sami ne moremo rešiti, naj nas osvobodi našega omejenega pogleda na življenje.

19. december

"O korenina Jesejeva, ki si v znamenje ljudstvom in pred teboj bodo umolknili kralji in te narodi molili: pridi in nas reši, nikar več ne odlašaj."

V prvem delu se besedilo nanaša na besede:

- **Izaija 11,1.10**; Potem, ko je v 10. poglavju prerok govoril strašne besede o vojni, sodbi in smrti, se v 11. poglavju pojavi popolnoma drugačna beseda, polna veselja in napovedi rešitve. Napoved, ki govori o mladiki, ki bo znanilka novega življenja: "Mladika požene iz Jesejeve korenike, poganjek obrodi iz njegove korenine." Odrešenik je napovedan kot tisti, ki se bo **pojavi tam, kjer človeško gledano, nimamo več kaj pričakovati: kot nov začetek v popolnoma brezupnih razmerah**. Prav tam je izvoljen prostor njegovega prihoda, kajti Bog se najraje daje tam, kjer ni nobenega upanja več.
- **Izaija 52, 15**: "tako bo presenetil številne narode, kralji si bodo zatisnili usta pred njim," - pred njim, "ki se je uklonil in ni odprl svojih ust, kakor jagnje" (Iz 53,7)! Pred njim, ki tako tiho in neopazno prihaja na svet, pred njim, ki se je molče daroval, bodo ob njegovem ponovnem prihodu umolknili vsi, kajti spoznali bodo, kako prazne in nepomembne so bile vse njihove izjave.

Mi pa, ki nam je dala velika milost spoznanja Njegove resničnosti, prosimo zase in zanje; za cel svet, za Cerkev in za nas same, kličemo iz razno raznih verig, vpijemo iz stiske naših zvezanih rok in src k Njemu, ki je postal človek, da bi človeka rešil. V Gospodu je mir, blagoslov. Ali si želimo tega? Prosimo torej: "Pridi in nikar več ne odlašaj!" In on, ki prihaja, odgovarja na naše hrepenenje: "Da, pridem skoraj!" (Raz 22,20).

20. december

"O ključ Davidov in žezlo Izraelove hiše, ki odpreš in nihče ne zapre, zapreš in nihče ne odpre; pridi in reši iz ječe jetnika, ki sedi v temi in smrtni senci."

V prvem delu se besedilo nanaša na besede:

- **Izaija 22,22**; V odlomku Bog govori o novem oskrbniku templja, ki bo zamenjal dosedanjega tujca Šebnaja: "Na njegove rame bom dal ključ Davidove hiše: ko bo odprl, ne bo nihče zaprl, ko bo zaprl, ne bo nihče odprl."

"Ključ" je bil takrat težek, nazobčan zatič, ki je odpiral vrata kraljevske palače. Kdor ga je posedoval, je imel polnomočje nad vso Davidovo hišo.

- **Razodetje 3,7:** "To govori Sveti, Resnični, on, ki ima Davidov ključ: če odpre, ne bo nihče zaprl, če zapre, ne bo nihče odprl. ... Glej, pred teboj sem na stežaj odprl vrata, ki jih nihče ne bo mogel zapreti."

Z vsemi temi besedami slišimo Gospodarjevo opogumljanje tistih, ki so mu zvesti v težkih in brezupnih razmerah in občutijo svojo nemoč. Verujočim bo odprl vrata v nebeški Jeruzalem. Hkrati pa Gospod odpira vrata zakrknjenih src, ob katerih se človeška moč popolnoma razvodeni. **"Pridi in reši iz ječe jetnika, ki sedi v temi in smrtni senci!"**

Kličemo iz stiske našega brezupa in teme; kličemo vklenjeni v verige utrujenosti in šibkosti, žalosti in strahu. Kličemo, ko smo ujeti v lastne želje in predstave, odvisnosti in odpore; ko ždimo za zapahnjene vrati lastnih src in nismo sposobni odpreti Gospodu, ki stoji pred vrati in trka. Tako kličemo tudi, ko vidimo stisko partnerja, otrok, v sorodstvu ... ko vidimo stisko osamljenega, katerega ključ do njegovega srca imamo sami - pa si ga ne upamo ali ne znamo uporabiti. Tako kličemo tudi ob pogledu na stisko pred Bogom zaprtega sveta, ki se v temi svojih zmot vrti le okrog sebe in svojih strahov, obdan s hrupom greha.

21. december

***"O Vzhajajoči, svit večne luči in sonce pravice:
pridi in razsvetli vse, ki sedijo v temi in smrtni senci."***

V prvem delu se besedilo nanaša na besede: iz evangelija po Luku (1,78). Obiskalo nas bo "vzhajajoče Sonce z višave, da razsvetli vse, ki sedijo v temi in smrtni senci."

Bog ne prihaja 'od spodaj', iz človeka, iz njegovega prizadevanja in dosežkov, temveč prihaja 'z višave' in se razodeva kot Sin (prim. Lk 1,32). **On je "svit večne Luči"**, pravi antifona in s tem povzema personifikacijo iz knjige Modrosti, kjer je modrost poimenovana z istim imenom: "Svit večne Luči" (7,26). Pismo Hebrejcem pa nadaljuje: "On je odsvit njegovega veličastva in odtis njegovega obstoja," (1,3). V njem odseva Bog, ki je "luč in nobene teme ni v njem," (1 Jn 1,5). Ta Božja luč vstopa po Kristusu v temo sveta (prim. Jn 1,5) in razširja svojo čudovito svetlobo.

Pravi prerok Malahija: *"vam pa vzide sonce pravičnosti in ozdravljenje bo v njegovih perutih,"* (3,20). "Sonce pravičnosti" je za prvo Cerkev ena najmočnejših Kristusovih podob.

Zato je tudi postavila datum njegovega rojstva na dan "rojstva nepremagljivega boga sonca", in dan Kristusovega vstajenja je postal "dan resničnega Sonca". Včasih so se verniki za vsako molitev obrnili proti vzhodu, proti vzhajajoči svetlobi. V 2.stol. je nekdo tako izrazil svojo srečo, da mu je Kristus prek krsta podaril 'razsvetljenje': "Tako kot sonce je za tiste, ki po dnevu hrepenijo, tako Gospod je moj Prijatelj, On je Sonce mojih dni. "

K temu Gospodu, katerega blesk že odseva v naših srcih - po čigar svetlobi še vedno hrepenimo, kajti izkusiti smo že smeli sad njegove moči - k njemu ponovno kličemo: ***"Pridi in razsvetli vse, ki sedijo v temi in smrtni senci!"***

Naj dokončno zasije dan tvojega veličastva: nad nami in nad vsem svetom!

22. december

"O Kralj narodov, in vsem zaželeni ter vogelni kamen, ki oboje združuješ v eno: pridi in reši človeka, ki si ga iz prsti naredil."

V prvem delu se besedilo nanaša na besede:

- Pravi in resnični kralj narodov je edino BOG (Jer 10,7).
- Samo njemu pripada moč nad človekom in njegovim srcem, kajti samo on je resnični Rešitelj sveta in človeka.
- V svojem iz darovanja zraslem gospostvu bo Jezus Kristus izpolnil hrepenenje vseh narodov, ki si želijo svojega kralja, dobrega pastirja. Hkrati pa je on tudi, tako antifona, "kamen, ki so za zidarji zavrgli" (Ps 118,22; Mt 21,42 sl.) in ga je Bog naredil za "vogelni kamen" - kamen, ki povezuje zidove in oboke. Nezdružljivo združuje in razbito poenoti. "On je naš mir," priznava pismo Efežanom (2,14): Združuje te, ki ne morejo najti skupne poti; ustvarja skupnost, kjer človeško gledano skupno bivanje ni več možno. On to zmore - včeraj in danes. "Pridi in reši človeka, ki si ga iz prsti naredil!" - obrni se k ubogim, revnim, šibkim - glej na te, ki sami ne morejo svetu prinesiti miru in sloge. Izkaži se kot njihov Stvarnik in Kralj.

Do danes tožijo ljudje, ki ji bremeni človeška vladajoča premoč, hrepenijo po svobodi in resnici, po varnosti in resničnemu vodenju - hrepenijo po Kralju, ki jim bo prinašal mir in varnost kot dobri pastir svoji čredi. Že Danijel je napovedal Mesija kot Rešenika za vse ljudi (Dan 7,14), in ko se je Kristus rodil, so po njem spraševali kot po "novorojenem Kralju" (Mt 2,2).

23. december

"O Emanuel, kralj in naš zakonodajalec, pričakovanje narodov, in njih rešitelj: pridi in nas reši, Gospod, naš Bog."

"**Emanuel**" (= "Bog z nami") je ime posebnega, Božjega otroka, ki ga prvič srečamo pri preroku Izaiju (7,14) in je bil postavljen kot skrivnostno znamenje kralju Ahazu. Ta se za nepomembnega otroka ni zmenil. Raje je iskal pomoči pri zemeljskih veljakah. Ko je bil potem po preteku stoletij nek drug mož iz kraljevske rodovine povabljen, da v veri zaupa Božjemu vodstvu, se mu je razodela polnost pomena otrokovega imena. Spoznal je, da ime "Emanuel" skriva v sebi prapodobo deviškosti Matere (Mt 1,23); otrok, ki se bo rodil, bo sposoben, glede na nenavadnost svojega prihoda na svet, spoznanja Božjega in mož mu bo smel dati ime "**Jezus**": "**Bog je Rešitelj**".

"Emanuel" - ko tako imenujemo Kristusa, se umikamo z Ahazovega stališča in se postavljamo na Jožefovo stran: gremo od njega, ki ni zaupal Bogu in se je zatekel k zemeljskim stvarjem ter prehajamo k njemu, ki Bogu brezpogojno zaupa, ki svoje življenje popolnoma predaja v Božje roke, da bi tako služil Emanuelu in s tem doprinesel delež v odrešenjskem delu - za svoj narod in ves svet.

Če smo pred dnevi Jezusa v antifoni imenovali "Kralj narodov", ga danes kličemo "Kralj in zakonodajalec": On je naš edini in pravi Gospodar. Edino on sme razpolagati z nami kot osebami in edino on more in sme razpolagati z našim življenjem. Ni le Kralj, je veliko več, je dobri Pastir, ki bo vodil naše življenje v odrešenje in mir.

V Jezusu Kristusu je dopolnitev prerokbe in zato tudi za nas velja obljuba: "Velika je blaginja za tiste, ki ljubijo tvojo postavo, zanje ni nevarnosti, da bi se spotaknili," (Ps 119,165). Po takem odrešenju hrepenijo vsi narodi sveta - tudi njih, ki ga ne poznajo. *Zato v zadnji prošnji ponovno z vsem bitjem našega srca izražamo svoje hrepenenje, hrepenenje vse Cerkve, vsega živega: "Pridi in nas reši!"*

Ta klic se ne konča tako kot vsi prejšnji - ne navaja posebne stiske, temveč z izrazom spoštovanja do Gospoda Jezusa Kristusa, ki je hkrati naša izpoved vere: "Gospod, naš Bog!" Ko pokleknemo pred njim in častimo njega, ki je prišel na svet v vsej nizkosti in uboštvu, ko pred jaslimi kleče izpovedujemo našo vero, izgovarjamo iste besede kot jih je izgovoril apostol Tomaž pred Vstalim (Jn 20,28).

Tako se v jaslih stikata rojstvo in vstajenje - tako se ob božiču odgrinja skrivnost večnega Vstajenja.

24. December

"Ko bo vzhajalo sonce na nebu, boste videli Kralja kraljev, ki izhaja od Očeta, kakor ženin iz svojega bivališča."

PREROKBE SE URESNIČIJO

Oznanjenje in Jezusovo rojstvo

Osmi dan pred začetkom januarskih kalend, ob peti luni. Po preteku brez števila stoletij od stvarjenja sveta, ko je Bog ustvaril nebo in zemljo, in po svoji podobi oblikoval človeka, ko je po preštevilnih stoletjih Najvišji po vesoljnem potopu v oblake razpel mavrico, znamenje miru in zaveze, v 21. stoletju po preselitvi Abrahama, našega očeta v veri iz Ura na Kaldejskem, v 13. stoletju izhoda izraelskega ljudstva iz Egipta pod Mojzesovim vodstvom.

Približno tisoč let, kar je bil David maziljen za kralja, v 65. tednu po Danijelovi prerokbi, med 194. olimpijado, v 752 letu od ustanovitve Rima, v 42 letu vladanja Cesarja Oktavijana Avgusta, ko je ves svet živel v miru, je Jezus Kristus, večni Bog in Sin večnega Očeta s svojim predobrotljivim prihodom hotel posvetiti svet.

Spočet od Svetega Duha se je po preteku devetih mesecev od spočetja rodil v Betlehemu na Judovem iz Device Marije kot človek: Rojstvo našega Gospoda Jezusa Kristusa v človeški naravi.

Božična skrivnost se dopolnjuje v nas, dokler se v nas ne "upodobi" Kristus. (Gal 4,19)

BISTVO BOŽIČA:

BOG TE LJUBI!

BOG VAS LJUBI KOT DRUŽINO!

Naš odgovor pa je dejavna ljubezen drug do drugega.

